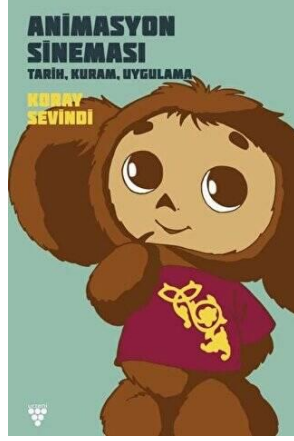

Kitap İncelemesi

Animasyon Sineması: Tarih, Kuram, Uygulama

Özge SAYILGAN*

*Doç. Dr., ozge.sayilgan@medeniyet.edu.tr, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü

Sevindi, K. (2022). Animasyon Sineması: Tarih, Kuram, Uygulama. Urzeni Yayınevi.

Animasyon Sineması: Tarih, Kuram, Uygulama başlıklı kitabın ilk baskısı Ekim 2022'de Urzeni Yayınevi tarafından İstanbul'da yayımlanarak okuyucu ile buluşmuştur. Sayfa sayısı 152 olan kitabın boyutu A5 boyutuna yakın olmakla birlikte tam ölçüleri 13 cm x 20 cm'dir. ISBN numarası 978-625-8349-38-2 olan kitap, renkli baskı ile üretilmiştir.

Kitabın yazarı Doç. Dr. Koray Sevindi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü öğretim üyesidir. Aynı kurumda Film Tasarımı ve Yönetimi Bölüm Başkanı olarak da görev yapan yazarın animasyon ve kurmaca sinema alanlarında yönetmen ve yapımcı olarak ürettiği pek çok filmi vardır. Sinemayla ilgili kaleme aldığı *Yeşilçam'da Kötü Adam* (2022), *Sovyet Propaganda Animasyonları* (2021) ve *Sinemayı Yazmak* (2022) adlı eserleri de Urzeni Yayınevi tarafından basılmıştır.

Yazarın son kitabı olan *Animasyon Sineması: Tarih, Kuram, Uygulama* iki ana bölümden oluşmaktadır. "Tarih" başlığı altında animasyon tarihini aktaran ilk bölümü, "Kuram ve Uygulama" başlıklı ikinci bölüm izlemektedir. Yazar, animasyon tarihini kısaca özetledikten sonra animasyonu farklı ülke sinemalarının tarihi içinde ele alarak tek boyutlu ve Batı merkezli bir sinema tarihini aşma yoluna gitmiştir. Klasik animasyon tarihi anlatısında Fransız ve Amerikan sinema tarihi

227

MUJAD / Cilt:14 Sayı:1 / Haziran 2023

Sayılgan, Ö. / Kitap İncelemesi: Animasyon Sineması: Tarih, Kuram, Uygulama / ss. 227-229 / DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sanat.24>

perspektifi yer alırken, yazar animasyon tarihini Sovyetler Birliği, Çekoslovakya, Japonya, Çin ve Türkiye örnekleri üzerinden de aktarmış; bu anlamda animasyon alanında var olan yaygın boşluğunu doldurarak alana katkıda bulunmuştur.

Kitabın ikinci ana bölümünde animasyon sanatına kuramsal yaklaşımı, animasyon kavramını tanımlama ve animasyon prensiplerini aktarma çerçevesinde geliştirmiştir. Bu bölüm içinde kuramsal yaklaşım, animasyon sanatının "çocuk filmi" kategorisini aşan örnekleri ve sanatsal potansiyeli üzerinde durmuş, ayrıca teknik anlamda Disney'in animasyon ilkeleri etrafında şekillenen estetiği tartışmaya açmıştır. Yazar, aynı zamanda tam (*full*) animasyon ve kısıtlı (*limited*) animasyon stilleri arasındaki estetik farkı toplumsal, ekonomik ve tarihsel arka planla ilişkilendirerek ortaya koymuştur. Bu bağlamda kitap animasyon sanatının teknik ve estetik boyutları arasındaki bağı animasyonun üretildiği toplumun tarihsel, ideolojik, ekonomi-politik ve kültürel çerçevede değerlendirmenin bir örneğini oluşturmaktadır.

Kitabın devamında animasyon sanatının uygulanması ile ilgili olarak animasyon türleri, animasyon yapım aşamaları ve bir animasyon filminin yapım sürecinde rol alan farklı görev tanımlarına yer verilmiştir. Bu anlamda kitap animasyon alanına ilgi duyan ve ilk animasyonlarını hayata geçirmek isteyen lisans öğrencileri başta olmak üzere hedef kitlesi için başlangıç seviyesinde bir başvuru kaynağı olma özelliğini taşımaktadır. Aynı zamanda tarihsel, kuramsal ve estetik bakış açısına yer verilmiş olması, kitabı, animasyon alanında araştırma yapmak isteyen lisansüstü öğrenciler ve diğer araştırmacılar için alanın kapsamını özetleyen, animasyon kuramı ile ilgili bazı temel tartışmaları gündeme taşıyan ve gelecek araştırmalara yön verecek sorunsallara yer veren nitelikte bir kaynak hâline getirmiştir.

Kitabın son bölümünde, yazar Koray Sevindi'nin 2014 tarihli animasyon eseri "Kafa" filminin yapım aşamaları aktarılmıştır. Bu kısımda özgün bir film yapım sürecinin bir yıl süren hikayesinin kitabın kuramsal bölümünde gündeme alınan tartışmalar çerçevesinde örneklendiği görülmüştür. Filmin fikir aşamasından gösterim aşamasına kadar geçirdiği süreçleri özetleyen yazar, bu kısımda ilk animasyon filmlerini çekecek sanatçılar ile sinema, animasyon ve grafik alanlarında eğitim alan öğrencileri de içine alan hedef okuyucu kitlesi için bir izlek oluşturmuştur.

Kitabın içeriği incelendiğinde bölümlerin, yazarın ön sözde de belirtmiş olduğu kitabı yazma amaçları ile uyum içinde geliştirildiği gözlemlenmiştir. Yazarın amacı özellikle animasyon alanında Türkçe

kaynak bulmakta zorlanan hedef kitleye hem temel animasyon bilgisini aktarmak hem bilimsel araştırma yapan kişilere yol gösterebilmek hem de animasyon tarihi ve bu tarihsel süreçte öne çıkan tercihlerin arka planlarına değinerek okuyucu için sorgulama yolunu açmak şeklinde belirlenmiştir. Yönetmenliğini yaptığı *Kafa* filminin yapım sürecinde kaynak eksikliği yaşadığını belirten yazar için animasyon alanına ilk adımlarını atan sanatçı ve araştırmacılar, kitabın ana hedef kitesini oluşturmaktadır.

Animasyon alanındaki kuramsal tartışmalar ve animasyonun uygulama alanlarını birbirleri ile ilişki içinde ele alan kitap, animasyon alanına giriş niteliğinde temel bir ders kitabı olarak kullanılmaya açık olmakla birlikte, animasyonun tarihi, tekniği, estetiği ve yapım süreçlerini daha detaylı ele alacak sonraki çalışmalara da ışık tutmaktadır. Bu anlamda kitap animasyona dair pek çok açıyı içermekle birlikte temel tartışma ve süreçlerin derinlemesine irdelenmesine izin vermeyecek bir kısalıkta kurgulanmıştır. Fakat eser, alanla ilgili kuram, araştırma, tarihselleştirme ve uygulama boyutlarını birlikte tek bir cilt altında özetleyerek animasyon alanına dair önemli başlıkları ortaya koyan bir rehber olarak da okunabilir. Derinlemesine araştırmaya yönelecek bir okuyucu kitle, yazarın Kaynakça bölümünde paylaşmış olduğu geniş alanyazını ve diğer temel kaynakları okumaya yönelebilir.

Koray Sevindi'nin Urzeni Yayınevi tarafından yayımlanmış olan *Animasyon Sineması: Tarih, Kuram, Uygulama* başlıklı kitabı, yazarın sinema alanyazınına sağladığı katkıyı animasyon özelinde genişletmiş görünmektedir. Yönetmen, yapımcı ve akademisyen kimliği taşıyan yazarın bu eseri animasyona giriş niteliğinde bir eser olup alanda bulunan önemli bir kaynak boşluğunu tamamlamış görünmekte ve animasyona duyulan ilk okuyucu ilgisi ve merakını bir üst düzeye taşıyarak bilgiye ve üretime dönüştürmeyi amaçlamıştır. Okuma deneyimini kitapta verilen örnek filmlerin izlenmesi ile tamamlamak da önemli bir husustur ve bu çalışmanın, kitabın amacına ulaşmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.